

NORGES HØYESTERETT

Den 4. oktober 2023 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Bergsjø, Steinsvik og Sæther i

HR-2023-1860-U, (sak nr. 23-096331SIV-HRET), sivil sak, anke over dom:

I.

Saga Subsea AS

(advokat Thor Harald Eike)

mot

A

B

(advokat Bjørn Inge Waage)

II.

A

B

(advokat Bjørn Inge Waage)

mot

Saga Subsea AS

(advokat Thor Harald Eike)

avsagt slik

D O M :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens dom i sak om etterbetaling av lønn. Saken reiser i hovedsak spørsmål om arbeidstakere i et bemanningsforetak som blant annet leies ut til arbeid på flerbruksfartøy i offshorenæringen, har krav på lik lønn som innleiers egne ansatte.
- (2) Saga Subsea AS (Saga Subsea) driver blant annet utleie av arbeidskraft til virksomheter på land, offshore og til oppdrag på skip for offshorevirksomhet.
- (3) A ble ansatt i Saga Subsea i 2018 i stilling som «ROV Supervisor Offshore». A har senere sluttet i Saga Subsea.
- (4) B ble ansatt i Saga Subsea i 2019, først i redusert stilling og fra 1. januar 2020 i 100 % stilling som «Rigger/Mekaniker». Han er fortsatt ansatt i selskapet.
- (5) A og B har, for kravene om etterbetaling av lønn som denne tvisten gjelder, vært utleid til arbeid på flerbruksfartøy i offshorenæringen. Det er på det rene at innleieselskapenes egne ansatte i samme stillingskategori hadde bedre lønnsbetingelser.

- (6) A og B fremmet krav om etterbetaling av lønn fra Saga Subsea med hjemmel i arbeidsmiljøloven § 14-12 a. Kravene ble avvist. A og B tok da ut separate søksmål mot bemanningsforetaket for Haugaland og Sunnhordland tingrett. Det ble besluttet å forene sakene til felles behandling.
- (7) Haugaland og Sunnhordland tingrett avsa 30. mai 2022 dom med slik domsslutning:
- «1. Saga Subsea AS frifinnes i sak 21-158655TVI-THOS/THAU og i sak 21-159007TVI-THOS/THAU.
 2. A dømmes til å erstatte Saga Subsea AS' omkostninger med kr 119 700 - etthundreogtrentusensjuhundre -.
 3. B dømmes til å erstatte Saga Subsea AS' omkostninger med kr 119 700 - etthundreogtrentusensjuhundre -.
 4. Beløpene i pkt 2 og 3 forfaller til betaling 2 - to - uker etter at dommen er forkynt.»
- (8) A og B anket dommen. Gulating lagmannsrett avsa 4. mai 2023 dom med slik domsslutning:
- «1. Saga Subsea AS dømmes til å betale 153 498 kroner i etterbetaling av lønn til A innen to uker fra forkynnelsen av denne dom.
 2. Saga Subsea AS dømmes til å betale 442 627 kroner i etterbetaling av lønn til B innen to uker fra forkynnelsen av denne dom.
 3. Partene bærer selv sine sakskostnader for tingretten og lagmannsretten.»
- (9) Samtlige parter har anket til Høyesterett.
- (10) *Saga Subsea AS* har anket over lagmannsrettens saksbehandling og rettsanvendelse. Anken over saksbehandlingen gjelder mangler ved lagmannsrettens begrunnelse. Det er anført at lagmannsretten ikke har drøftet spørsmålet i saken opp mot rammeforskriften § 4, til tross for at *Saga Subsea* påberopte seg bestemmelsen til støtte for at virksomheten er unntatt arbeidsmiljølovens anvendelsesområde. Det foreligger da en mangel ved begrunnelsen som hindrer prøving av anken, og som derfor må føre til opphevelse etter tvisteloven § 30-3 andre ledd bokstav c, jf. § 29-21 andre ledd bokstav c.
- (11) *Saga Subsea AS* har lagt ned slik påstand:
- «Prinsipalt:**
1. Lagmannsrettens dom oppheves.
 2. B og A dømmes in solidum til å erstatte *Saga Subsea AS* sine saksomkostninger for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett.
- Subsidiært:**
1. *Saga Subsea AS* frifinnes.
 2. B og A dømmes in solidum til å erstatte *Saga Subsea AS* sine saksomkostninger for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett.»

(12) *A og B* har som tilsvarende til Saga Subsea AS' saksbehandlingsanke anført at dommen er grundig og god, og drøftelsen er gjennomgående knyttet til lovvalgsspørsmålet. Det kan ikke sees at det er mangler ved dommen som bør lede til opphevelse.

(13) *A og B* har lagt ned slik påstand:

«Prinsipalt

1. Anken tillates ikke fremmet.
2. *A og B* tilkjennes sakskostnadene for Høyesterett.

Subsidiært:

3. Anken forkastes.

Atter subsidiært

4. Saga Subsea AS dømmes til å betale kroner 609.206, med tillegg av forsinkelsesrenter til *A* fra forfall til betaling skjer.
5. Saga Subsea AS dømmes til å betale kroner 879.253, - med tillegg av forsinkelsesrenter til *B* fra forfall til betaling skjer.

Atter atter subsidiært

6. Saga Subsea AS dømmes til å betale kroner 449.360, - med tillegg av forsinkelsesrenter til *A* fra forfall til betaling skjer.
7. Saga Subsea AS dømmes til å betale kroner 416.451, - med tillegg av forsinkelsesrenter til *B* fra forfall til betaling skjer.

Før alle

8. *A og B* tilkjennes sakskostnadene for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett.»

(14) *Høyesteretts ankeutvalg* har kommet til at lagmannsrettens dom må oppheves med hjemmel i tvisteloven § 30-3 andre ledd bokstav c, jf. § 29-21 andre ledd bokstav c.

(15) Etter tvisteloven § 30-3 andre ledd bokstav c kan en dom oppheves dersom «det foreligger feil som ubetinget skal tillegges virkning, jf. § 29-21 annet ledd». Paragraf 29-21 andre ledd bokstav c fastsetter at det ubetinget skal tillegges virkning at «det er mangler ved avgjørelsen som ikke kan rettes etter §§ 19-8 og 19-9, og som hindrer prøving av anken». Denne bestemmelsen omfatter mangler og uklarheter ved domsgrunnene.

(16) Et sentralt spørsmål i saken er om arbeidsforholdene til *A og B* er omfattet av arbeidsmiljøloven, slik at § 14-12 a om likebehandling av lønns- og arbeidsvilkår ved utleie fra bemanningsforetak kommer til anvendelse.

(17) For lagmannsretten gjorde Saga Subsea gjeldende at arbeidsmiljøloven ikke gjelder for flerbruksfartøyer. Det fremgår av lagmannsrettens gjengivelse av Saga Subseas anførsler at Saga Subsea anførte FOR-2010-02-12-158 (rammeforskriften) § 4 tredje ledd bokstav b som rettsgrunnlag til støtte for at arbeidsmiljøloven ikke kommer til anvendelse. Lagmannsretten tar imidlertid ikke stilling til denne anførselen.

- (18) Rammeforskriften § 4 fjerde ledd bokstav b hjemler unntak fra arbeidsmiljøloven og bestemmelser i rammeforskriften som er fastsatt i medhold av arbeidsmiljøloven for «fartøy som utfører konstruksjons, rørleggings- eller vedlikeholdsaktiviteter i petroleumsvirksomheten, dersom ikke noe annet blir fastsatt særskilt av Arbeidsdepartementet ved forskrift eller enkeltvedtak». Bestemmelsen var grunnlag for Saga Subseas prinsipale anførsel om at arbeidsmiljøloven ikke gjelder for flerbruksfartøy.
- (19) At lagmannsretten ikke drøfter en sentral anførsel, er en mangel som hindrer prøving av anken. Mangelen kan heller ikke rettes, jf. tvisteloven §§ 19-8 og 19-9. Det foreligger derfor en feil som ubetinget skal tillegges virkning, jf. tvisteloven § 29-21 andre ledd bokstav c. Etter ankeutvalgets syn må feilen medføre at lagmannsrettens dom oppheves, jf. tvisteloven § 30-3 andre ledd bokstav c.
- (20) Saga Subseas anke har ført frem, og selskapet må derfor tilkjennes sakskostnader for Høyesterett i samsvar med hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første ledd. Kostnadsoppgave for arbeidet med Saga Subseas anke er ikke inngitt. Nødvendige sakskostnader fastsettes til 15 000 kroner, jf. tvisteloven § 20-5 fjerde ledd. Det skal ikke gis tillegg for merverdiavgift, da Saga Subsea har fradragsrett. Sakskostnadene for tingretten og lagmannsretten må avgjøres ved lagmannsrettens nye avgjørelse, jf. tvisteloven § 20-8 tredje ledd.

S L U T N I N G

1. Lagmannsrettens dom oppheves.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler A og B – en for begge og begge for en – 15 000 – femtentusen – kroner til Saga Subsea AS innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen.

Kine Steinsvik
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Knut Erik Sæther
(sign.)